

JAMIYATIMIZ HAYOTIDA AYOLLARNING O’RNI VA ROLI

Ibragimova Komila Odiljon qizi

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti

Tarix fakulteti 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada jamiyatimizda, xalqimiz orasida ayollarning o’rni va roli, ularning har sohada faolliklari haqida fikr va mulohazalar bildirilgan.

Kalit so’z: Ayol, e’tibor, muqaddas, oila, mehr-shavqat, sadoqat, sabr-matonat.

Jamiyat a’zolarining yarmidan ko’pini tashkil qiladigan xotin-qizlar barcha zamonlarda moddiy va ma’naviy ne’matlar yaratishda erkaklar bilan baqamti zahmat chekib kelganlar. Ko’hna Sharq tarixi zarvaraqlaridan ayol zakovatiyu jasorati, karomatiyu matonati xususida ko’plab misollar keltirish mumkin. Shuning uchun ham hamma ma’naviyati yuksak yurtlarda ayollar oila sardori-ona, elning teng huquqli a’zosi sifatida e’zozlangan, erki muhofaza qilingan.[1] Xalqimiz orasida “Ayol muqaddas” , “Ayol ojiza” , “Ayol uy farishtasi” , ayol mehr-shavqat, sadoqat timsoli kabi iboralarni juda ko’p eshitganmiz. Ayol deganda avvalo, ko’z o’ngimizda ulug’, muqaddas, siz uchun dunyodagi eng go’zal va latofatli, mehribon inson “Ona” siymosi gavdalanadi. Onani e’zozlash- har bir xalq, har bir millat uchun oliy qadriyatdir. Dunyoda onani madh etmagan, uni o’z asarlariyu, she’rlarida ta’riflamagan xalq bo’lmasa kerak. Buyuk bobokalonimiz, Alisher Navoiyning “Jannat onalar oyog’ ostidadir” yoki bo’lmasa, “Ayollar – farishtalarning opa-singillaridir” degan so’zlarini anglash, bu so’zlar zamirida chuqur ma’no borligini his qilish, qiyin deb o’ylayman.

So’nggi yillarda yurtimizda ayollarga juda kuchli e’tibor qaratilib, bir qator imkoniyatlar ham yaratilib berilmoqda. Xususan, ularning ta’lim olishlari, kasb-hunar o’rganishlari, o’z bizneslarini yo’lga qo’yishlari uchun ham moddiy ham ma’naviy ko’mak berilmoqda. Ularning hayotda o’z o’rnini topishlari, kelajakda sog’lom, barkamol avlodni voyaga yetkazishlari uchun barcha shart-sharoitlar yaratilmoqda. Faqatgina sog’lom onadan sog’lom farzand, sog’lom avlod dunyoga keladi.

Faqatgina ma’rifatli, madaniyatli, aql-zakovatli, bilimli onalargina o’z farzandini komil inson qilib tarbiyalay oladi. Ayol uy bekasi, bir kichik vatanning tayanchidir. Birinchi Prezidentimiz ta’kidlaganidek, “Oila sog’lom ekan – jamiyat mustahkam, jamiyat mustahkam ekan – mamlakat barqaror”. Shunday ekan, ayolga e’tibor, kelajakka e’tibordir.

Ayollarga hurmat, ehtirom ko’rsatish, ularni e’zozlash nafaqat xalqimizning, balki muqaddas dinimizning ham yuksak qadriyatidir. Oddiy bir misol, Abu Xurayra roziyalloxi anxudan rivoyat qilinadi: “Nabiy sollalloxi alayhi vasallam: “Kim Allohga va oxirat kuniga iymon keltirgan bo’lsa, qo’shnisiga ozor bermasin va ayollarga doimo yaxshilik qiling! Chunki ular qovurg’adan yaratilgandirlar. Qovurg’aning eng egri joyi yuqori qismidir. Agar uni to’g’irlayman deb urinsang, sindirasan. Agar uni tek qo’ysang, egriligi bo’yicha qolur. Ayollarga doimo yaxshilik qiling!” dedilar”. [2]

Mamlakatimizda mustaqillik yillaridan buyon ayollarga hurmat-e’tibor, ularning jamiyatimizdagi o’rni va roli, ularning huquqiy, ijtimoiy-iqtisodiy, ma’naviy va madaniy manfaatlarini himoya qilishga qaratilgan bir qator qonun va qarorlar qabul qilingan. Shular qatorida 1998- yil “Oila yili” , 1999- yil “Ayollar yili”, 2001- yil “Ona va bola yili” , 2012- yil “ Mustahkam oila yili” , 2016- yil “Sog’lom ona va bola yili” , bundan tashqari yurtimizda 2021-yil 28-apreldagi “Moddiy yordam va ko’makka muhtoj oilalarni, xotin-qizlar va yoshlarni ijtimoiy qo’llab-quvvatlash bo’yicha qo’shimcha chora-tadbirlar to’g’risida” gi Vazirlar Mahkamasining 250-son qarori asosida ijtimoiy himoyaga muhtoj ayollarni qo’llab quvvatlash maqsadida “Ayollar daftari” va “Yoshlar daftari” yo’lga qo’yilgan. “Ayollar daftari” ni yuritish orqali xotin-qizlar muammolarini tizimli ravishda hal etish va ijtimoiy qo’llab-quvvatlash tartibini belgilaydi.[3]

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, ayollar jamiyatimizning yarmini tashkil etsa, qolgan yarmini tarbiyalab, voyaga yetkazadi. Shunday ekan ayollarni bilimli, hunarli, hayotda o’z o’rnini topishlari uchun ko’maklashish har birimizning burchimizdir.

Quyida xotin-qizlarga ko’maklashish borasidagi o’z takliflarimni keltirib o’taman.

Birinchiidan, maktab, akademik litsey, kollej, texnikum ,oliy ta’lim muassasalarida xotin-qizlar bilan ishlash tizimini faol tarzda yo’lga qo’yish,har bir sinf, guruhlarda xotin-qizlar sardorini tayinlash.

Ikkinchiidan, maktab, akademik litsey, kollej, texnikum, oliy ta’lim muassasalarida o’quvchi, talaba qizlar uchun haftada bir martalik hunarmandchilik to’garaklarini tashkil qilish.

Uchinchiidan, talaba xotin-qizlar ichida xorijiy til kurslarini biluvchilarni aniqlab, o’z tengdoshlariga ko’maklashish maqsadida arzonlashtirilgan xorijiy til kurslarini tashkil etish.

To’rtinchiidan, maktab, akademik litsey, kollej, texnikum, oliy ta’lim muassasalarida xotin-qizlar jamoasidan iborat “Zakovat” intellektual o’yinini tashkil etish.

Beshinchiidan, maktab, akademik litsey, kollej, texnikum, oliy ta’lim muassasalarida xotin-qizlar bilan ishlovchi xodim barcha maktab, akademik litsey, texnikum, kollej, oliy ta’lim muassasalarida o’quvchi xotin-qizlar bilan alohida sinf, guruhli tarzda ochiq suhbat olib borish, ularning mavjud muammolariga yechim topish, o’smir yoshdagi qizlarning psixologik va jismoniy o’zgarishlariga alohida e’tibor qaratishi, davra suhbatlariga psixolog, shifokor, o’qituvchilarni jalb etish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xamidjon Xomidov. “Avesto” fayzlari. –T.: A.Qodiriy nomidagi xalq merosi nashriyoti. Toshkent.2001
2. Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf. Baxtiyor oila. –T.: “Hilol-Nashr”. Toshkent.2020
3. “Moddiy yordam va ko’makka muhtoj oilalarni xotin-qizlar va yoshlarni ijtimoiy qo’llab-quvvatlash bo’yicha qo’shimcha chora-tadbirlar to’g’risida” gi Vazirlar Mahkamasi Qarori
4. www.lex.uz
5. https://uz.wikipedia.org/wiki/O%CA%BBzbekistonda_yillar